

References

1. Acker J 1988. Class, gender and the relations of distribution. *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 13: 473.
2. Acker J 1990. Hierarchies, jobs, bodies: A theory of gendered organizations. *Gender & Society* 4(2): 139.
3. Acker J, Van Houten D R 1974. Differential Recruitment and Control: The Sex Structuring of Organizations. *Administrative Science Quarterly* 19 (2): 152.
4. Book Discussion on Sisters in Law Presenter: Linda Hirshman, author. Politics and Prose Bookstore. BookTV, Washington. September 3, 2015. URL: <https://www.c-span.org/video/?327947-1/linda-hirshman-sisters-law>.
5. Doris Buss (2000). Racing populations, sexing environments: the challenges of a feminist politics in international law. *Legal Studies*, Volume 20, Issue 4, pp. 463–484.
6. Handbook on effective prosecution responses to violence against women and girls. – United Nations, 2014. URL: http://www.unodc.org/documents/justice-and-prisonreform/Handbook_on_effective_prosecution_responses_to_violence_against_women_and_girls.pdf.
7. Kanter R M 1975. Women and the structure of organizations: Explorations in theory and behavior. In: Millman M, Kanter R M (eds.) *Another Voice: Feminist Perspectives on Social Life and Social Science*. Anchor Books, New York.
8. Kessler S J 1990. The medical construction of gender: Case management of intersexed infants. *Signs* 16(1): 3–26.

Лемешко Ольга Василівна,

заступниця начальника кафедри іноземних мов Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, кандидатка педагогічних наук, доцент;

Калинюк Наталія Валеріївна,

доцентка кафедри іноземних мов Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, кандидатка педагогічних наук

ПОНЯТТЯ МАСКУЛІННОСТІ У СВІТІ

Нині гендерна нерівність виступає одним із головних порушень прав та свобод людини, що виявляється в нерівних можливостях жінок і чоловіків у різних сферах суспільного життя. Причини нерівного розподілу повноважень і зобов'язань жінок і чоловіків слід шукати в патріархальних нормах, які закріплюють за представниками різних

статей певні соціальні ролі та моделі поведінки, прийнятні для суспільства. У минулому визнання цих проблем та просування гендерної рівності сприймалося переважно як «жіноче питання», та фокусувалися виключно на покращенні становища жінок. Разом із тим, просування гендерної нерівності можливе лише за умови зміни світоглядних настанов усіх громадян, тому протягом останніх десятиліть все ширше визнається необхідність залучення чоловіків до просування гендерної рівності, зокрема активної участі в заходах політики подолання та попередження гендерно зумовленого насильства [1].

Розвиток гендерних досліджень протягом останніх десятиліть відображає зростання суспільного інтересу до проблем гендерної ідентичності та гендерних норм, що зміцнюють соціальні ролі жінок і чоловіків, пов'язуючи певні риси та характеристики з однією статтю. За визначенням ЮНЕСКО, поняття «гендер» стосується соціально та культурно сконструйованих значень і ролей, що властиві представникам різних біологічних статей – чоловікам і жінкам [2].

В продовження глобальних дискусій щодо становища жінок, щодо імплементації засад гендерної рівності в правах, можливостях та відповідальності громадян, зростає зацікавленість у вивченні гендерних питань з точки зору чоловіків. Дослідження маскуліності мають очевидні прикладні результати для вирішення важливих соціальних проблем, включаючи виховання хлопців та просування гендерної рівності [3]. Маскуліність (від лат. «masculinus» – чоловічий) – комплекс тілесних, психічних і поведінкових особливостей, що розглядаються як чоловічі. Стандарти мужності або маскуліності різняться між культурами, історичними періодами та географічними регіонами. Вік, етнічна або расова приналежність, соціальний клас та інші критерії диференціації перетинаються з гендерною ідентичністю в процесі конструювання численних маскуліностей, які виявляють себе через систему владних відносин [4]. Також маскуліність розглядають як набір характерних рис, ознак, способів поведінки та ролей, що широко визнаються притаманними чоловічому гендеру у межах певного суспільства у визначений історичний період. Модель маскуліності формується на підставі характеру соціальних відносин, особистих самоідентифікації та орієнтацій, а також біологічних характеристик. Кожному суспільству притаманна своя модель маскуліності, яка набуває нормативну функцію й стає орієнтиром у процесі соціалізації індивідів, що ідентифікують себе чоловіками [5]. У ході дослідження маскуліності, Р. Коннел запропонував наступне: «Маскуліність є складовою системи гендерних відносин, практикою, за допомогою якої чоловіки та жінки обіймають власні місця в цій системі, та наслідком такої практики в тілесному досвіді, особистості та культурі» [6]. В свою чергу, М. Кіммель наголошує, що атрибути маскуліності пов'язані з гендерованими соціальними ролями, наслідування яких очікується від чоловіків [7].

Інакше кажучи, саме суспільство, а не біологічні відмінності, обмежує чоловіків і жінок певними маскулініми та фемінними

характеристиками, що пов'язані з індивідуальними рисами особистості [8]. Зокрема, у більшості різних суспільств і культур характеристики маскуліності, що стереотипно відносяться до чоловічих рис, пов'язані з іміджем сильного, сміливого, амбітного, самодостатнього та авторитетного лідера, який може раціонально контролювати власні емоції [9]. На противагу цьому, риси характеру, що стереотипно відносяться до жіночності, пов'язуються з емпатією, чутливістю, пасивністю, вірністю, ірраціональністю та турботливістю [10].

Поширеними залишаються також припущення, що чоловіки та жінки не лише відрізняються, але й схильні діяти як полярні протилежності; при цьому жінкам бракує якостей, які найбільше поширені серед чоловіків, і навпаки [11].

Занадто завищені вимоги до чоловіків та очікування щодо їх позиції як в родині так і в суспільстві є прямим наслідком постійного тиску з боку суспільства загалом та близького оточення зокрема. Процес соціалізації включає декілька ступенів (раннє дитинство, виховання та досвід життя у родині, шкільне середовище, стосунки з однолітками) і є багатограним та подекуди викликає стан тривожності та напруженості в залежності від життєвої ситуації, що призводить до появи сучасної «кризи маскуліності». Існує певна проблема відчуття нереалізованості чоловіків, через це – емоційної спустошеності, як наслідок, – зловживання алкоголем, поширення ризикованих форм поведінки або вияви агресії...

Список використаних джерел

1. UNFPA Ukraine (2018). Сучасне розуміння маскуліності: ставлення чоловіків до гендерних стереотипів і насильства щодо жінок : Дослідницька робота. Київ. 60 с. URL: [Ukraine.unfpa.org](http://ukraine.unfpa.org).

2. UNESCO (2004). Role of men and boys in promoting gender equality – advocacy brief, Asia-Pacific programme of education for all (APPEAL), Bangkok: 15.

3. Connell, R. W. (2001). The Men and the Boys. Sydney, Allen & Unwin. Cambridge: 268.

4. Шевченко, З. В. (Уклад.). (2016). Словник гендерних термінів. Черкаси: видавець Чабаненко Ю. URL: <http://a-z-gender.net/ua/maskulinnist.html>.

5. Jeleniewski Seidler, Victor (2011). Masculinities, Histories and Memories. What is masculinity: Historical Dynamics from Antiquity to the Contemporary World. Edited by John H Arnold and Sean Bradu: Palgrave. 433-453. ISBN 978-0-230-27813-4.

6. Connell, R.W. (1995). Masculinities. Cambridge, Polity Press: 360.

7. Kimmel, M., Hearn J., Connell R. (2005). Handbook of Studies on Men and Masculinities, SAGE: 505.

8. Drydakis, N., Sidiropoulou, K. and others (2017). Masculine vs Feminine Personality Traits and Women's Employment Outcomes in Britain: A Field Experiment, Discussion Paper Series, IZA, November 2017: 23.

9. Connell, R. W. (1987). *Gender and Power: Society, the Person and Sexual Politics*. Cambridge: Polity Press.

10. Kolb, J. A. (1999). The Effect of Gender Role, Attitude Toward Leadership, and Self-Confidence on Leader Emergence: Implications for Leadership Development. *Human Resource Development Quarterly*, Vol. 10, No. 4: 305–320.

11. Heilman, M. E. (2012). Gender Stereotypes and Workplace Bias. *Research in Organizational Behavior*, Vol. 32: 113–135.

Лесик Яна Владиславівна,

старша інспекторка з особливих доручень
Департаменту кіберполіції Національної
поліції України

ГЕНДЕРНИЙ КОМПОНЕНТ МИРОТВОРЧИХ МІСІЙ

31 жовтня 2000 року Радою Безпеки ООН було прийнято Резолюцію 1325 «Жінки, мир, безпека» (далі – Резолюція), у якій було вперше акцентовано увагу на участі жінок у війнах, конфліктах та розбудові миру. Ця резолюція особливу увагу приділяє жінці, як учаснику мирних процесів.

З метою виконання положень Резолюції 28 жовтня 2020 року Уряд України прийняв рішення про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025. Варто зазначити, що перший Національний план було прийнято Україною у лютому 2016 року, в умовах збройного конфлікту з Російською Федерацією.

Відповідно до Індексу ООН зі становища жінок, миру та безпеки 2019/2020 Україна займає 105 місце із 167 країн світу. Зазначений Індекс вимірює автономію та можливості, якими жінка наділена вдома, громаді та суспільстві. Варто зазначити, що найвищі показники виконання Індексу у Норвегії, Швейцарії, Фінляндії, Данії та Ісландії [3].

За результатами глобального дослідження «Попередження конфліктів, перетворення сектору правосуддя та забезпечення миру», проведеного структурою «ООН–Жінки», встановлено, що розширення прав і можливостей жінок сприяє успіху мирних переговорів і досягненню тривалого миру, пришвидшує відновлення економіки, зміцнює миротворчі операції, підвищує ефективність гуманітарної допомоги та може сприяти протидії насильницькому екстремізму [1].

Відповідно до статистики Департаменту миротворчих операцій ООН станом на грудень 2020 року до миротворчих місій ООН залучено 912 чоловіків та 249 жінок в якості військових експертів, 1654 чоловіка та 340 жінок у якості штабних офіцерів, що складає 18,7 % жінок. Що стосується українських громадян, які беруть участь у місіях, то до них залучено 10 чоловіків та 3 жінки у якості військових експертів, 17 чоловіків та 1 жінка у якості штабних офіцерів, що складає